

תוספות ישנים נא:

רבן גמליאל פרק חמישי יבמות

מסורת הש"ס

א) לטל ט: לקמן ג...
ב) ובי' תוספות לעיל טו...
ג) ד"ה המילא (ג) עדיף פ"ד...
ד) מ"ט: ד) לקמן ט:
ה) ולקמן ג: ט: ו' ו' ו'
ו) לקמן ק"ה: ו) ו'
ז) ט: ט"ה ט"ה ו'
ח) ו' ו' ו' ו' ו'
ט) ו' ו' ו' ו' ו'
י) ו' ו' ו' ו' ו'
יא) ו' ו' ו' ו' ו'
יב) ו' ו' ו' ו' ו'

הגהות הב"ח

א) נבי' ט"ה דקמן...
ב) דף ט"ז ע"א: (ג) שם...
ג) ד"ה ט"ה ד"ה ט"ה...
ד) ובי' כ"ד ד"ה ט"ה...
ה) ובי' כ"ד ד"ה ט"ה...
ו) ובי' כ"ד ד"ה ט"ה...
ז) ובי' כ"ד ד"ה ט"ה...
ח) ובי' כ"ד ד"ה ט"ה...
ט) ובי' כ"ד ד"ה ט"ה...
י) ובי' כ"ד ד"ה ט"ה...

מוסף רש"י

חליצה פסולה...
גדולה צריכה לחזור...
על כל האהון...
מפיקת יוקה דמרי...
חליצה חלה משום...
חליצה יוקה ונמילא...
אברהם (ע"ז ט:)

רבנן סברי יש זיקה וקתני סיפא וכן אתה
אומר בשני יבמין ויבמה אחת לימא תירווי
תיוכתא דרבה בר רב הונא אמר רב דאמר
רבה בר רב הונא אמר רב היליזה פסולה
צריכה לחזור על כל האהון אמר לך רבה
בר רב הונא בין לר"ג בין לרבנן סברי אין
זיקה והכא בגט אחר גט ומאמר אחר ומאמר
קמפילגי אמר מר עשה מאמר בזה ומאמר
בוו רבן גמליאל אמר גותן גט לראשונה
וחולץ לה ואסור בקרובותיה ומותר בקרובות
שניה מכדי קסבר רבן גמליאל אין מאמר
אחר מאמר ראשונה נמי תתייבם גזירה
דלמא אתי לייבומי לשניה אמר רבי
יוחנן רבן גמליאל וב"ש יור"ש וכן עזאי ורבי
נחמיה כולוהו סבירא להו מאמר קונה קנין
גמור רבן גמליאל הא דאמרן ב"ש דתנן (א)
ישלישה אחין שנים מהם נשואין לשתיה אחיות
ואחד מופנה מת אחד מבעלי אחיות ועשה
בה מופנה מאמר ואח"כ מת אחיו השני
ב"ש אומרים אשתו עמו והללו תצא משום
אחות אשה ר"ש דתניא (אמר ו) להו ר"ש
לחכמים אם ביאת ראשון ביאה ביאת שני
אינה ביאה אם ביאת ראשון אינה ביאה
ביאת שני נמי אינה ביאה והא ביאת בן
תשע דבמאמר שויה רבנן וקאמר ר' שמעון
אינה ביאה בן עזאי דתניא (ב) עזאי אומר
יש מאמר אחר מאמר בשני יבמין ויבמה
אחת ואין מאמר אחר מאמר בשתי יבמות
ויבם אחד ר' נחמיה דתנן י"ר' נחמיה אומר
אחת בעילה ואחת חליצה בין בתחלה
בין באמצע בין בסוף אין אחריה כלום והא
ביאה פסולה דבמאמר שויה רבנן וקתני
אין אחריה כלום: כיצד עשה מאמר ב':

רבנן סברי יש זיקה וקתני סיפא וכן אתה
אומר בשני יבמין ויבמה אחת לימא תירווי
תיוכתא דרבה בר רב הונא אמר רב דאמר
רבה בר רב הונא אמר רב היליזה פסולה
צריכה לחזור על כל האהון אמר לך רבה
בר רב הונא בין לר"ג בין לרבנן סברי אין
זיקה והכא בגט אחר גט ומאמר אחר ומאמר
קמפילגי אמר מר עשה מאמר בזה ומאמר
בוו רבן גמליאל אמר גותן גט לראשונה
וחולץ לה ואסור בקרובותיה ומותר בקרובות
שניה מכדי קסבר רבן גמליאל אין מאמר
אחר מאמר ראשונה נמי תתייבם גזירה
דלמא אתי לייבומי לשניה אמר רבי
יוחנן רבן גמליאל וב"ש יור"ש וכן עזאי ורבי
נחמיה כולוהו סבירא להו מאמר קונה קנין
גמור רבן גמליאל הא דאמרן ב"ש דתנן (א)
ישלישה אחין שנים מהם נשואין לשתיה אחיות
ואחד מופנה מת אחד מבעלי אחיות ועשה
בה מופנה מאמר ואח"כ מת אחיו השני
ב"ש אומרים אשתו עמו והללו תצא משום
אחות אשה ר"ש דתניא (אמר ו) להו ר"ש
לחכמים אם ביאת ראשון ביאה ביאת שני
אינה ביאה אם ביאת ראשון אינה ביאה
ביאת שני נמי אינה ביאה והא ביאת בן
תשע דבמאמר שויה רבנן וקאמר ר' שמעון
אינה ביאה בן עזאי דתניא (ב) עזאי אומר
יש מאמר אחר מאמר בשני יבמין ויבמה
אחת ואין מאמר אחר מאמר בשתי יבמות
ויבם אחד ר' נחמיה דתנן י"ר' נחמיה אומר
אחת בעילה ואחת חליצה בין בתחלה
בין באמצע בין בסוף אין אחריה כלום והא
ביאה פסולה דבמאמר שויה רבנן וקתני
אין אחריה כלום: כיצד עשה מאמר ב':

כולוהו סבירא דהו. אין התנאים
מדאורייתא כדמשמע ב' ד' אחין (לעיל דף טו. ושם)
ולכולוהו תנאי לא קני אלא מדרבנן
מהני מאמר נתייהו וכן עזאי מפלגי בין
יבם אחד ושתי יבמות ולר"ג מספקא
ליה אי קני אי לא קני וכה"ג איכא
בפ"ק (א) דקטורה (דף י: ושם):
א' ביאת ראשון ביאה ב' משנה
היא לקמן בהאשה רבה (דף טו:
) וקאמר תנא קמא דשני פוסל על
ידו לראשון ולא תאמר לרבי שמעון
רש"י משולם ולא משום דגימיה
תחמי וכן קטורה פירש דאין נאסרת
על צעלה אלא על ידי קינו וקמירה
ואר"י שהוא טעות סופר ולא פירשו
רש"י משולם דכדע אחד ודאי אינה
נאסרת אלא בקניו וקמירה אבל
צעדי טומאה נאסרת בלא קינו ואין
לומר משום דהני נשואין דרבנן ניניה
לא חשו לאוסרה דכל דמיקון רבנן
קנין דאורייתא מיקון ועוד דמיתבן
משום דרב המנוגה דאמר 'שומרת יבם
שינתה אסורה ליבמה ואר"י דמירי
בבא עליה שבוגג שאינה נאסרת
אי נמי בקטנה דפיתוי קטנה אונס
הוא אי נמי בבא עליה ועל כרחיה
ונאמר אע"ג דביאת בן תשע כמאמר
ומאמר בעל כרחיה לא מהני כדאמר
בפ"ק (לעיל ט: ע) עשו חכמים ביאת בן
תשע בעל כרחיה כמאמר מדעת
דלא שני לן ביאה יבמה בין מדעת
לבע"כ: בן עזאי אומר ב'
בבוגגי גרשה לו עיקר דגריסין אין
מאמר אחר מאמר בשתי יבמות ויבם
אחד משום דלקמן (דף ג.) אמתי
צעשה מאמר ב' ונאמר ב' כ'
קאמר מתני' דלא כן עזאי ור"י
אומר דשקיר גריס איפכא ולקמן
סמך אסיפא דקתני בין שני יבמין
ויבמה אחת ולהכי נקטיה אמתנין
דעשה מאמר ב' ומאמר ב' לפרושי
דעלה קאי מתנין דלא כן עזאי
וכה"ג איכא לקמן דקתני גט לזו וגט
לזו לריכות הימנו חליצה ומסיק לימא

לימא מהו היבמה דכרה
בר רב הונא דאמר
חליצה פסולה לריכה לחזר
על כל האהון. וי"א
ואיכא לא פירן מיבם
א' ויבתי יבמות דמחו
תמיים (וחליצה) ודחילין
לאחת מהם ואחיה ה"א
לזו לומר לריכה לחזר על
כל הכתה מנו על כל האהון.
וי"ל דניחא ליה לאחיותיה
שפיר כדריש תמורה דאחין
לחזר דלחין: (א) ויבאה
(ז) דקאמר ויבתי יבמה
פסולה ובי' דפירן מת
שאלו לזו לומר דמפיקת
יבמה יבד תמאמר שנים
תנא עשה רבי סבר אין
תמאמר אחר מאמר ואר"י
מהני תמאמר ויבתי אחר
ריכה פסולה ויבתי אחר
גריס מרקיין וכן לרבנן לא
גרע תמאמר חליצה פסולה
ושין ס' דש תמאמר אחר
תמאמר וכן י' ביאה אחר
ביאה פסולה וי"ר אין לזו
לומר ל' נחמיה שמועיל
ליבתי פסולה יבמה פסולה
ולקאמר דאין תמאמר אחר
ביאה פסולה וי"ר מתן
אין תמאמר אחר מאמר. ולא
חליצה שפיר כדריש גזירה
י' לחלק פסלה ביאה פסולה
ד' אומרים לר"ג ורבנן
היינו משום דאחיה למנוג
דמפיקת תמורה לריכה
מרקיין וי' נחמיה לא קני
משום דביאה חליצה הו
מחזירימא ומיעד דע:
(ב) ג' ל' דעשה רבא
איכא דאין לעשות למנוג
אחר ביאה דאברהם קברי
ר"ע דחזיקות דביאה היא
ואפילו פסולה אין אחריה
כלום וי"ב דביאה כשהי
אין לה שיר דאין אחיה
כלום ולא אחי למנוג
אחר ביאה ורבנן לית
להו האי טעמא דקסברי
דכין שפיר חכמים
ומאמר דמרייהו יבמה
דלא ליה למיעטל אחר
ביאה מתן אחר דביאה
פסולה י' אחיה דלא ליה
למיעטל ביאה אחר ביאה
והמפיקת יבמה:

א) נראה דל"ל ויבתי יבמה
פסולה וי"ר ויבתי דפירן
מתן שאין לו וי"ר. ג' נראה
דל"ל דיש אחריה כלום לרבי
ורבנן היינו י"ר.

אמר מאמר בשני יבמין ויבמה
מאמר ב' ואין מאמר אחר מאמר
בשתי יבמות ויבם אחד. דכל
כח שחקני חכמים במאמר קנה
במאמר ראשון לטון מורי. ל"א ה"ג
אין מאמר אחר מאמר בשני
יבמין ויבמה אחת דדמויה
דקידושין בעלמא קתני רבנן
למאמר ואין קידושין אחר
קידושין בשעה אחת ויש מאמר
אחר מאמר בשתי יבמות
ויבם אחד דהא דמרייהו קמיה
רמיין וכל חדא אית לה כח
יבמין דלא כח ביאה יהיבי
רבנן למאמר למיקני לגמרי
ויולא פקע זיקה דמכרתה
דביאה הוא דפטרה ולטון
ראשון עיקר דלקמן מוכחא
מילתא בפירקין (ג.) והא
ביאה פסולה כמאמר
שויה רבנן. דלא נפקא
מיניה בגט דקא בעיזא
נמי חליצה לזיקתו:
האי

אמר מאמר בשני יבמין ויבמה
מאמר ב' ואין מאמר אחר מאמר
בשתי יבמות ויבם אחד. דכל
כח שחקני חכמים במאמר קנה
במאמר ראשון לטון מורי. ל"א ה"ג
אין מאמר אחר מאמר בשני
יבמין ויבמה אחת דדמויה
דקידושין בעלמא קתני רבנן
למאמר ואין קידושין אחר
קידושין בשעה אחת ויש מאמר
אחר מאמר בשתי יבמות
ויבם אחד דהא דמרייהו קמיה
רמיין וכל חדא אית לה כח
יבמין דלא כח ביאה יהיבי
רבנן למאמר למיקני לגמרי
ויולא פקע זיקה דמכרתה
דביאה הוא דפטרה ולטון
ראשון עיקר דלקמן מוכחא
מילתא בפירקין (ג.) והא
ביאה פסולה כמאמר
שויה רבנן. דלא נפקא
מיניה בגט דקא בעיזא
נמי חליצה לזיקתו:
האי

אמר מאמר בשני יבמין ויבמה
מאמר ב' ואין מאמר אחר מאמר
בשתי יבמות ויבם אחד. דכל
כח שחקני חכמים במאמר קנה
במאמר ראשון לטון מורי. ל"א ה"ג
אין מאמר אחר מאמר בשני
יבמין ויבמה אחת דדמויה
דקידושין בעלמא קתני רבנן
למאמר ואין קידושין אחר
קידושין בשעה אחת ויש מאמר
אחר מאמר בשתי יבמות
ויבם אחד דהא דמרייהו קמיה
רמיין וכל חדא אית לה כח
יבמין דלא כח ביאה יהיבי
רבנן למאמר למיקני לגמרי
ויולא פקע זיקה דמכרתה
דביאה הוא דפטרה ולטון
ראשון עיקר דלקמן מוכחא
מילתא בפירקין (ג.) והא
ביאה פסולה כמאמר
שויה רבנן. דלא נפקא
מיניה בגט דקא בעיזא
נמי חליצה לזיקתו:
האי

אמר מאמר בשני יבמין ויבמה
מאמר ב' ואין מאמר אחר מאמר
בשתי יבמות ויבם אחד. דכל
כח שחקני חכמים במאמר קנה
במאמר ראשון לטון מורי. ל"א ה"ג
אין מאמר אחר מאמר בשני
יבמין ויבמה אחת דדמויה
דקידושין בעלמא קתני רבנן
למאמר ואין קידושין אחר
קידושין בשעה אחת ויש מאמר
אחר מאמר בשתי יבמות
ויבם אחד דהא דמרייהו קמיה
רמיין וכל חדא אית לה כח
יבמין דלא כח ביאה יהיבי
רבנן למאמר למיקני לגמרי
ויולא פקע זיקה דמכרתה
דביאה הוא דפטרה ולטון
ראשון עיקר דלקמן מוכחא
מילתא בפירקין (ג.) והא
ביאה פסולה כמאמר
שויה רבנן. דלא נפקא
מיניה בגט דקא בעיזא
נמי חליצה לזיקתו:
האי